ԵՐԿՐԻ ՀՌՈՎԱՐՏԱԿԸ * EARTH CHARTER * ХАРТИЯ ЗЕМЛИ *

ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ДЛЯ ДЕТЕЙ

FOR CHILDREN

Երևան 2002

Երկրի Հրովարտակի մասին

Գիտե՞ս արդյոք, թե ինչ է նշանակում «Հրովարտակ» բառը: Դա հանդիսավոր կոչ է, հռչակագիր, համընդհանուր համաձայնեցում, պայմանագիր :

Ի՞նչ ենք մենք հռչակում Երկրի հրովարտակում: Ու՞մ հետ ենք պայմանագիր կնքում: Երկիր մոլորակի հե՞տ, թե՞ մարդիկ միմյանց հետ՝ իրենց վարքագծի և հետագա ապրելակերպի վերաբերյալ: Եվ Երկրի հետ, և միմյանց հետ: Մենք՝ Երկրի մարդիկ, փորձում ենք երրորդ հազարամյակի սկիզբը նշանավորել մեր կեցության նոր փուլով. այս չքնաղ, սակայն այդքան փխրուն Մոլորակի վրա մեր տեղի և դերի նոր գիտակցմամբ:

Հնում, այն ժամանակ, որը մենք անվանում ենք «մարդկության մանկություն», մարդիկ հավատում էին «հողի ոգու», «կրակի ոգու», «ջրի ոգու», «ծառի ոգու», « կենդանական թագավորության ոգու» հզորությանը: Հիշում ես, որքան գեղեցիկ է այս ամենը նկարագրված «Կապույտ թռչուն» հեքիաթում: Նախքան ծառ կտրելը մարդը բացատրում էր «անտառի ոգուն» թե ինչի համար է դա իրեն անհրաժեշտ, թույլտվություն էր խնդրում ոգույ, խոստանում հետագայում վերականգնել անտառի կորուստը:

Ավելի ուշ մենք ներողամտորեն ժպտում էինք մեր «մանկական» հավատամքների վրա: Տասնյակ հազար տարիների ընթացքում մենք աճեցինք, ամրացանք,

դարձանք Երկրի տերերը: Եվ արդեն հավատում էինք միայն մեր անսահման հպարտությանը և Բնության հանդեպ ունեցած մեր անսահման իշխանությանը:

Եվ միայն այսօր սկսեցինք հասկանալ, թե որքան էինք սխալվում:

Ինչպես պարզվեց, մենք վատ, շատ վատ տերեր ենք: Չէ որ իմաստությունը նրանում չէ, որ սպանես ու ոչնչացնես այն ամենը, ինչ քո շուրջն է: Ամենևին էլ, դրա համար շատ խելք պետք չէ, բավական է միայն բիրտ, կույր ուժ, որից մենք շատ ունենք: Այժմ մենք նմանվում ենք փղի, որը բյուրեղապակու խանութ է մտել:

Իմաստությունը կայանում է նրանում, որ պետք է գիտակցել՝ ուժը տալիս է ոչ միայն իրավունքներ, այլ նաև մեծ պարտականություններ. նախ և առաջ պատասխանատվություն կենդանիների և բույսերի՝ մեր «փոքր եղբայրների», այո՛-այո՛, մի՛ կարմացիր մեր եղբայրների առջև:

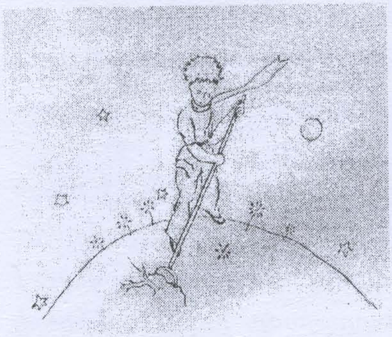

Հիշում ես, «Փոքրիկ արքայազն» հեքիաթում. «Արթնացա առավոտյան, լվացվեցիր, կարգի բերեցիր քեզ, ապա անմիջապես կարգի՛ բեր քո մոլորակը»:

Իմաստությունը նրանում է, որ մեր այս հպարտությամբ կարողանանք գտնել մեր ճշմարիտ, համեստ տեղը այս փխրուն, փոխկապակցված աշխարհում:

Երկրի հրովարտակը կոչ է անում բոլոր մարդկանց.

- *Հարգել Երկիրը և կյանքը իր ողջ բազմազանությամբ*
- *Հոգ տանել կենդանի համակեցության մասին (խորհիր «կենդանի համակեցություն»՝ հիանալի և միասնական բառի շուրջ), հասկացողությամբ, կարեկցանքով և սիրով*
- *Կառուցել արդար, սոցիալապես ինտեգրացված, կայուն և խաղաղ ժողովրդավարական հասարակություն*
- *Պահպանել Երկրի առատաձեռնությունը և գեղեցկությունը ներկա և ապագա սերունդների համար:*

Հրովարտակը մանրամասն բացահայտում է այդ սկզբունքներից յուրաքանչյուրը՝ ցույց տալով նրանց իրականացման ճանապարհները: Իհարկե, Քեզ դեռ դժվար է յուրացնել Հրովարտակի դրույթները խորությամբ, բայց տարիների ընթացքում քո առաջ կբացվեն Հրովարտակի հոգևոր հարստությունները, նրա վառ, համապարփակ էությունը:

Իսկ այժմ համոզված եղիր.

երբ Դու կանգնեցնում ես այն ձեռքը, որն անտեղի կտրում է ծառը, աննպատակ պոկում է դաշտային ծաղիկը, կարկաչուն առվակը դարձնում է գարշահոտ ջրափոս, իսկ գեղատեսիլ կիրճը՝ աղբանոց,

երբ Դու անտառ կամ դաշտ ես դուրս գալիս ոչ թե ամենայն շնչավորը ոչնչացնելու նպատակով, այլ կմայլվելու կյանքի հրաշքով, մեկ շրջապատող աշխարհի գեղեցկությամբ և ներդաշնակությամբ,

երբ Դու ամայի տարածքը վերածում ես ծաղկող պարտեզի, մաքրում - բացում ես ապականված աղբյուրը, գետափը կամ լճափը,

ապա
ԴՈՒ ԻՍԿԱՊԵՍ
ՀԶՈՐ ՄԱՐԴ ԵՍ,
ՈՎ ԳՈՐԾՈՒՄ Է
ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ
ՕՐԵՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆ.
Ե՛Վ ԶԱՎԱԿՆ ԵՍ, Ե՛Վ ՏԵՐԸ
ՄԵՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԱՆ՝
ՉՔՆԱՂ ԵՐԿԻՐ ՄՈԼՈՐԱԿԻ:

About the Earth Charter

Do you know what the word "Charter" means?

It is an affirmance, a declaration, general agreement, a contract.

So what do we declare in the Earth Charter? With whom do we sign a contract? With the Earth itself? Or people conclude an agreement with each other on their behavior and further way of living? Actually, both. We, people of the Earth are trying to enter the 3rd millennium with a new stage of our existence, a new comprehension of our place and role on this beautiful, but so fragile planet.

Once, at those remote times, which we call "the childhood of humanity", people believed in the power of "the Spirit of the Earth", "the Spirit of the Fire", "the Spirit of the Water", "the Spirit of the Tree", "the Spirit of the Animal Kingdom"... Do you remember how wonderfully it is described in the tale-legend "The Blue Bird"? Before cutting down a tree the man explained to "the Spirit of the Forest" why he needed to do so, asked permission of the Spirit and promised to recover the loss of the forest in the future.

Later we started to smile indulgently at our "childish" beliefs.

Through the years we grew up, firmed up and became MASTERS OF THE EARTH. We began to believe only in our endless power and our infinite POWER OVER THE NATURE.

Only now we understand HOW WRONG WE HAVE BEEN. And as it turns out we are bad, very bad masters, since the wisdom is not in

killing and destroying everything around us. Not at all. That does not require big wisdom. Rough, blind force is quite enough for that purpose. And that force we have in abundance. At present we are very much like an elephant in a crockery store.

Wisdom comes when you realize: power grants not only rights, but it also places huge responsibilities. And first of all we have the responsibility to our brothers – yes, yes, brothers on this planet – animals and plants.

Do you remember how it reads in "Little Prince"?:
"Get up in the morning, wash yourself, tidy up yourself and right after that tidy up your planet".
The wisdom is when at all our power we are able to find the true, modest place in this fragile and interdependent world.

The Earth Charter calls upon people to:

- *Respect the Earth and the life in all its varieties;*
- *Respect the Earth and the life in all its varieties;*
- *Take care of the community of living-beings (sense the meaning of these wonderful uniting words – "community of living-beings") with understanding, compassion and love;*
- *Establish just, socially integrated, sustainable and peaceful democratic societies;*
- *Maintain the generosity and beauty of the Earth for current and next generations;*

The Earth Charter explains to people how important it is to follow all these rules and shows the ways of doing it. Of course, for now it is not so easy for you to understand everything that is said in the Charter but as you grow up you will see how correct and vital is everything that the Earth Charter teaches us. And if you live according to these rules you can be sure that you are helping the planet you live on and that you respect your and the next generations.

For now be sure:

- *When you stop the hand, which pointlessly damages a tree, senselessly picks a wildflower, turns a ringing brook into a stinking swamp and a picturesque gorge into a landfill;*
- *When you enter a forest or a field not with the aim to kill all living beings that you come across, but for enjoying the miracle of life, the endless beauty and harmony of the world surrounding us;*
- *When you turn a wasteland into a flowering garden and clean a littery spring, a river bank or a lakeside,*

THEN YOU ARE
A TRULY POWERFUL PERSON
WHO LIVES ACCORDING TO THE
PRINCIPLES OF THE CHARTER,
YOU INDEED ARE
THE CHILD AND THE MASTER
OF OUR COMMON HOME –
OUR WONDERFUL PLANET
THE EARTH.

О Хартии Земли

Знаешь ли ты, что означает слово «Хартия»?

Это - торжественное заявление, декларация, всеобщее соглашение, договор.

О *чем же мы заявляем в Хартии Земли?* С *кем заключаем соглашение?* С *самой* Планетой Земля? *Или люди друг с другом о своем поведении и дальнейшем образе жизни? И то, и другое.* М*ы, люди Земли пытаемся ознаменовать начало III тысячелетия новым этапом нашего бытия, новым осознанием нашего места и роли на этой прекрасной, но такой хрупкой планете.*

К*огда-то, в те далекие времена, которые мы называем «детством человечества», люди верили в силу «духа* Земли», «*духа* Огня», «*духа* Воды» «*духа* Дерева» «*духа Ж*ивотного *царства*»... П*омнишь, как это красиво описано в сказке-легенде «Синяя птица»?* Пр*ежде чем срубить дерево, человек объяснял «духу Леса», для чего это ему нужно, просил у духа разрешения, обещал впоследствии возместить потерю леса.*

Позже мы стали снисходительно улыбаться над нашими «детскими» верованиями. За десятки тысяч лет мы выросли, окрепли, стали ХОЗЯЕВАМИ ЗЕМЛИ. *Мы уже верили только в свое бесконечное могущество и в свою безмерную* ВЛАСТЬ НАД ПРИРОДОЙ.

И *лишь теперь стали понимать, как* ОШИБАЕМСЯ.

Как *оказалось, мы - плохие, очень плохие хозяева.*

Ведь мудрость не в том, чтобы убивать и уничтожать все вокруг. Отнюдь, для этого большого ума не надо, достаточно

лишь грубой, слепой силы, а ее у нас действительно много. Мы сейчас больше похожи на слона в посудной лавке.

Мудрость в том, чтобы осознать: сила дает не только права, она накладывает и большие обязанности. И прежде всего ответственность перед нашими братьями - да, да братьями на этой Планете — животными и растениями. Помнишь, как в «Маленьком Принце»: «Встал поутру, умылся, привел себя в порядок - и сразу же приведи в порядок свою планету»?

Мудрость в том, чтобы при всем нашем могуществе суметь найти истинное, скромное место в этом хрупком, взаимозависимом мире.

Хартия Земли призывает всех людей:

- Уважать Землю и жизнь во всем ее многообразии
- Заботиться о сообществе живого (вдумайся в эти прекрасные, единящие слова - «сообщество живого») с пониманием, состраданием и любовью.
- Строить справедливые, социально интегрированные, устойчивые и мирные демократические общества.
- Сохранить щедрость и красоту Земли для нынешнего и будущих поколений.

Хартия подробно раскрывает каждый из этих принципов, указывает пути их осуществления. Конечно, пока тебе трудно освоить всю глубину положений Хартии. Но с годами тебе все больше будет открываться духовное богатство Хартии, ее яркая, всеобъемлющая, облагораживающая сущность.

А пока будь уверен:

- *когда ты останавливаешь руку, бессмысленно губящую дерево, бесцельно срывающую полевой цветок, превращающую звонкий ручеек в зловонную лужу, а живописное ущелье в мусорную свалку,*
- *когда ты выходишь в лес или поле не с целью убийства всего живого, что попадается под руку, а для наслаждения чудом жизни, бесконечной красотой и гармонией окружающего нас мира,*
- *когда ты превращаешь пустошь в цветущий сад и расчищаешь захламленный живой источник, берег реки или озера,*

ТО

ТЫ - ВОИСТИНУ МОГУЧИЙ ЧЕЛОВЕК, ПОСТУПАЮЩИЙ ПО ЗАКОНАМ ХАРТИИ ТЫ ДЕЙСТВИТЕЛЬНО И ДИТЯ, И ХОЗЯИН НАШЕГО ОБЩЕГО ДОМА – ПРЕКРАСНОЙ ПЛАНЕТЫ ЗЕМЛЯ.

Կարինե Դանիելյան և
«Հանուն Մարդկային Կայուն Զարգացման Ասոցիացիա»
երիտասարդական սեկցիա

Карине Даниелян и
АССОЦИАЦИЯ " ЗА УСТОЙЧИВОЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ"
молодежная секция

Karine Danielyan and
ASSOCIATION " FOR SUSTAINABLE HUMAN DEVELOPMENT"
youth section